Cultuur laat Arubaan nadenken

ORANJESTAD — Hij popelt om zijn ideeën, visie en plan dat er al van december 2010 ligt uit te voeren. Stan Kuiperi (57) is ten slotte al een jaar 'beleidsfunctionaris Culturele Aangelegenheden Min. Az', zoal op zijn kaartje staat. Oftewel, de cultuurman die rechtstreeks onder premier Mike Eman (AVP) valt en dus niet onder het ministerie van Cultuur. Dat heeft zijn reden, is verderop in dit artikel te lezen. Maar om terug te komen op het popelen, Kuiperi heeft niet zomaar haast; het is kantje boord met de Arubaanse samenleving, zegt hij. "Of we gaan de kant op van Jamaica met alle gevolgen van dien."

door onze verslaggever
Sharina Henriquez

De Arubaan, maar vooral de jongeren, staat volgens Kuiperi op een kruispunt. "Jongeren kunnen alle kanten opspatten en dus ook uitspatten. Daar moet richting aan gegeven worden." Er zijn genoeg voorbeelden in de wereld van ontsporingen, zegt hij, zoals grote Amerikaanse steden bewijzen. Om dat te keren is er dus al enige jaren een ontwikkeling om culturele en sociale activiteiten in de wijken te ontwikkelen. Bewoners die weer betrokken moeten raken bij wat er in hun wijken en buurten gebeurt, samenhang, onderling contact, maar ook de problemen aan pakken, oftewel burgerparticipatie.

Kuiperi, die hiervoor 20 jaar in het onderwijs zat en ook kunstenaar is, krijgt er in zijn huidige functie mee te maken dat hij ook de neuzen binnen de overheid in één richting moet krijgen. Structuur geven, zoals het onderwijs wel heeft, zegt hij zelf. "Want het is hier soms net een circusact, van waar ben ik en moet ik nu opspringen." Met de oprichting van een Bureau Gemeenschapszin en Burgerparticipatie komt er in ieder geval een centraal punt. "Een vreselijke naam", geeft Kuiperi toe, "maar ik moest er even snel mee komen." Dat hij bij Algemene Zaken, zit heeft bovendien te maken met het grootse programma van het kabinet 'Bo Bario', oftewel het project dat tot een integrale wijkvernieuwing moet leiden. De wijkvernieuwing moet niet alleen bestaan uit fysieke verbeteringen, dus bestrating, belichting en groen, maar ook een sociaal en culturele vernieuwing inhouden. Kuiperi: "Cultuur is een ontzettend krachtige gereedschap om zoiets te bewerkstellingen."

Het wiel hoeft hij daarvoor niet opnieuw uit te vinden.

Foto: Sharina Henriquez

Stan Kuiperi in het Bestuurskantoor.

Sterker nog, hij kan gewoon doorbouwen op wat hij in de commissie Cultuur deed. Een commissie die hij tijdens het strategisch project Aruba 2025 oprichtte en voorzat. "Het sluit naadloos aan. Al het voorwerk, denkwerk, de hele filosofie is toen al gedaan." Dat vindt Kuiperi uniek, vooral omdat het project onder de vorige regering is ontstaan, maar nu wel heel bewust de rapporten van het werk van toen uit de kast worden gehaald. "Het zou ook doodzonde zijn als dat niet zou gebeuren." Door al het voorwerk kon Kuiperi dan ook al in december vorig jaar een visienota aan het kabinet presenteren voor wijkgerichte culturele ontwikkeling. Hij wilde er al in januari mee van start gaan, maar moest helaas wachten op budget. "Je hebt toch altijd geld nodig, om iets te kunnen doen, ook al is maar 50 florin."

Nu lijkt er wel vaart in te zitten en dat is ook hard nodig, zegt Kuiperi. Want aan de culturele ontwikkeling van de Arubaanse burger is de afgelopen decennia amper iets gedaan. "We hebben hierin een enorme achterstand. Dat ligt in de eerste plaats aan onderwijs, weet ik dus uit ervaring. Ik heb dat zelf toen geprobeerd om te balanceren, da is een klein beetje gelukt en dat is al heel wat. Maar als je kind hier naar school gaat, is het aanbod van cultuur en kunst 0,01 procent. Dat is veel te weinig en moet veel beter. Ik herleid veel van de problemen die we tegenwoordig hebben op Aruba regelrecht daar naar toe. Het gebrek aan culturele en kunstzinnige ontwikkeling betekent eigenlijk een gebrek aan creatieve ontwikkeling. Als je geen creatieve mensen opvoedt, opleidt en vormt, dan kom je vroeg of laat in de problemen en dat is wat nu gebeurt."

Of we dan als burger massaal moeten gaan dansen, zingen of aan theater? Kuiperi antwoordt daarop met een stevige 'ja'. "Misschien dat je zelf niet zo goed kan dansen. Maar het gaat erom dat iedereen zijn eigen intelligenties gebruikt. Creatief bezig zijn helpt je met nadenken. Ten eerste over jezelf, je innerlijke wereld, en daarnaast over de buitenwereld. Als je dat niet doet ben je voor je weet 70, 80 jaar en realiseer je dan pas dat je nooit goed over dingen hebt nagedacht of naar je eigen gevoelens geluisterd. Het leven gaat echt zo snel. Het is zoals ze in Engels zeggen: you have to stop to smell the roses."

Over het belang van culturele en sociale ontwikkeling zegt Kuiperi, is men zich hier steeds meer van bewust. Hij wordt steeds vaker binnen de overheid 'gevonden' en gevraagd om bij projecten te zitten die op het eerste oog weinig met cultuur te maken lijken te hebben. Maar dat is juist de bedoeling. Er moeten in projecten ook mensen zitten, zegt hij, die juist vragen stellen over de culturele en sociale aspecten. Net zoals een milieudeskundige aandacht vraagt voor de milieugevolgen.

Cultureel Dialoog

Vagen stellen en in dialoog gaan over cultuur uit zich ook in één van de activiteiten waarmee Kuiperi de wijken, of beter de districten, in wil gaan. In zijn visienota heeft hij Aruba namelijk in acht districten verdeeld en daarvoor een cultuur/sociaal programma ontwikkeld. Op dat programma staat ook, als *spin off* van de Sociaal Dialoog, een Cultureel Dialoog. Oftewel met bewoners in gesprek gaan over hoe zij naar cultuur kijken. Belangrijke vraag is onder meer de Arubaanse cultuur. Wat is die eigenlijk, nadat ons eiland na al die jaren door de vele immigranten en het toerisme veel invloeden van buiten heeft gekend? Kuiperi weet het zelf ook niet. "Maar het antwoord is niet zo belangrijk, belangrijker is dat mensen er uiteindelijk over gaan nadenken."